

[Udenrigsministeren.]

kan træde i funktion i tilfælde af krænkelser, og som ikke pålægger de enkelte lande byrder, udover hvad formålet kræver. Kontrolsystemet burde omfatte en bestemmelse om effektiv fælles aktion i tilfælde af brud på overenskomsten.

Ved begyndelsen af De Forenede Nationers 3. plenarforsamling i Paris i efteråret 1948 indbragte Sovjetunionens delegation et forslag til resolution gående ud på forbud mod atomvåbnet og forpligtelse for sikkerhedsrådets permanente medlemmer til i løbet af et år at nedsætte deres rustninger med en trediedel. Dette forslag, hvis vedtagelse ville have været ensbetydende med, at de stormagter, som gennemførte en almindelig demobilisering efter krigens afslutning, altså først og fremmest De Forenede Stater og England, ville være blevet stærkt svækket i militær henseende, blev forkastet med 39 stemmer (herunder Danmarks) mod 6, medens 6 afholdt sig fra at stemme. Derimod vedtog plenarforsamlingen den 19. november 1948 med 43 stemmer (herunder Danmarks) mod 6, medens 1 land afholdt sig fra at stemme, et fransk-belgisk resolutionsforslag, der udtalte ønsket om en almindelig indskrænkning af rustningerne for at spare folkene for de overvældende rustningsbyrder og for en ny krig; forslaget fastslog endvidere, at den første betingelse for en virkelig indskrænkning af rustningerne mangler, sålænge man ikke havde autentiske oplysninger om hver enkelt stats rustningsudgifter og rustningsomfang, og sålænge der ikke er en virkelig kontrol hermed; endelig fremhævedes det, at kontrollen med atomvåbnet og dets afskaffelse er et nødvendigt led i rustningernes indskrænkning. Det foresloges under henvisning hertil, at der først og fremmest skulle udarbejdes forslag, der forpligtede de enkelte stater til at give fuldstændige oplysninger om deres rustninger til et kontrolorgan, som skulle have virkelig myndighed til at kontrollere oplysningernes rigtighed og ret til at offentliggøre dem. Endvidere blev det foreslået, at sikkerhedsrådet skulle afgive beretning om sagen, senest til De Forenede Nationers næste forsamling.

Efter en række drøftelser i løbet af foråret og sommeren 1949 vedtog nedrustningskommissionen den 1. august 1949 en fransk plan om en verdensomspændende optælling af væbnede styrker og ikke-atomvåben. Ifølge forslaget skal der oprettes en kontrolinstans under sikkerhedsrådet med den opgave at modtage militære oplysninger fra hvert land og at verificere sådanne

oplysninger ved undersøgelser på stedet. Bl. a. Sovjetunionen stemte imod forslaget med den begrundelse, at dette ikke omfattede en optælling af atomvåben eller en redegørelse for krigsvidenskabelig forskning.

På den 4. plenarforsamling blev i New York forelagt en af Norge og Frankrig foreslået resolution, der den 5. december 1949 blev vedtaget med 44 stemmer — herunder Danmarks og de andre nordiske landes — mod 5 (Østblokken), medens 5 afholdt sig fra at stemme. Ifølge resolutionen bifalder plenarforsamlingen nedrustningskommissionens forslag om, at medlemsstaterne har pligt til at give fuld oplysning om deres rustninger og om verifikation af disse oplysninger. Det udtales videre i resolutionen, at en snarlig fremskaffelse af oplysninger vil fremme nedrustningen, og at man på den anden side ikke vil nå frem til en overenskomst, sålænge der ikke gives nøjagtige og autentiske oplysninger om rustninger fra hver stat. Plenarforsamlingen anbefaler derfor, at sikkerhedsrådet til trods for den herskende uenighed blandt dets permanente medlemmer på dette vigtige område gennem nedrustningskommissionen fortsætter sine bestræbelser i sagen; og det henstilles til alle sikkerhedsrådets medlemmer at samarbejde herom.

Den 17. januar i år vedtog sikkerhedsrådet at oversende sagen til nedrustningskommissionen, hvis arbejde imidlertid for tiden er standset på grund af Sovjetunionens vægring ved at deltage i arbejdet.

Ved begyndelsen af De Forenede Nationers 4. plenarforsamling i New York i efteråret 1949 fremsatte den sovjetrussiske udenrigsminister Vishinskij et resolutionsforslag med titlen „Fordømmelse af forberedelserne til en ny krig og afslutning af en 5-magts-pagt til styrkelse af freden“. Dette forslag, der ikke alene beskæftigede sig med de mere specielle spørgsmål, som jeg har omtalt i det foregående: kontrol med atomkraften, forbud mod atomvåbnet og almindelig nedrustning, men ganske generelt fremtrådte som en „fredsplan“, omfattede tre paragraffer.

§ 1 i det russiske forslag indeholdt en fordømmelse af de forberedelser til en ny krig, som hævdedes at finde sted i flere lande og navnlig i Amerikas Forenede Stater og i Storbritannien. § 2 indeholdt en fordømmelse af brugen af atomvåben og andre midler til masseødelæggelse; i parentes bemærket kan det måske være på sin plads her at erindre om, at masseødelæggelse udmærket godt kan ske ved andre, mere